gemeente Westervoort

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Voorjaarsnota 2025 gemeente Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/25/137876 201699535

Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp

Opsteller : Mark Jordens

Afdeling : Financiën&Belastingen

Telefoonnr : 0630201341

Samenvatting
De Voorjaarsnota 2025 is de start van een nieuwe P&C-cyclus. In deze Voorjaarsnota zijn de autonome ontwikkelingen, speerpunten en wensen/keuzemogelijkheden voor het volgende begrotingsjaar opgenomen. De Voorjaarsnota wordt ook gebruikt als eerste financiële tussenrapportage voor het lopende boekjaar 2025 en wordt in juni aan de raad voorgelegd.

Tevens worden in deze Voorjaarsnota de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” voorgelegd om de ontstane tekorten in de komende jaren te kunnen oplossen. 2026 werd al enige jaren aangekondigd als het zogenoemde ‘Ravijnjaar’. Om te kunnen komen tot een sluitende meerjarenbegroting is dit project vroegtijdig opgestart en zijn nu de resultaten beschikbaar.

Het is helaas onvermijdelijk om keuzes te maken die iedereen in de samenleving gaan raken. Getracht is om bij het maken van deze keuzes de pijn zoveel mogelijk te verdelen over de gehele samenleving. De maatregelen zijn divers van aard, zowel in financiële omvang als in impact voor de samenleving. Vanuit de organisatie is zonder politieke afweging een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden die vervolgens door het college zijn geaccordeerd. Waarbij het uiteindelijke oordeel aan de raad is.

Beslispunten

1. De budgetten voor het lopende jaar 2025 en de begrotingsjaren 2026-2029 conform de toelichtingen bij de autonome ontwikkelingen van de 3 programma’s van de Voorjaarsnota aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijven conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij het programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor noodstroomvoorziening gemeentehuis, verbouwing RID, duurzaamheidsmaatregelen, vervangen bomen en dakreparatie de Nieuwhof.
4. De te honoreren speerpunten, nieuwe wensen en dekkingsmaatregelen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
5. De categorie indeling van de voorliggende maatregelen om te komen tot een sluitende jaarschijf 2026 vaststellen. Daarmee richtinggevende uitspraken doen over het wel of niet verwerken van deze maatregelen in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
6. Een duidelijk kader geven om te kunnen komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029.

Aanleiding

Conform de planning- en controlcyclus wordt aan de raad een Voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren.

Planning

Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2026-2029 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen. Repressief toezicht is de lichtste vorm van toezicht.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota is bedoeld om de discussie in de Raad over de te voeren beleidslijn in het komende begrotingsjaar tijdig te kunnen voeren. Door de discussie halverwege het jaar te voeren wordt de druk van de begrotingsvergadering in november gehaald. De Voorjaarsnota is daarmee de belangrijkste bouwsteen voor de nog op te stellen Meerjarenbegroting 2026-2029 en het ultieme instrument voor de Raad om invulling te geven aan haar budgetrecht.

Argumenten

De Voorjaarsnota is de start van een nieuwe p&c-cyclus.
Voor u ligt de concept Voorjaarsnota 2025 van de gemeente Westervoort. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2026 en worden voorstellen voor nieuw beleid en aanvullende wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar (2025). Verder worden in deze Voorjaarsnota ook de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” gepresenteerd. Tot slot is er een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie programma’s: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

1.1 De meicirculaire 2025 is niet verwerkt.
De meicirculaire 2025 wordt op 31 mei gepubliceerd en is na besluitvorming door het college. De doorrekeningen van de meicirculaire zullen nog niet tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota gereed zijn. Met de informatie uit de Voorjaarsnota van het Rijk kunnen we echter wel een redelijke inschatting maken van de verwachte gevolgen. Deze inschatting is opgenomen in de voorlopige cijfers van de Voorjaarsnota Westervoort. Eventuele aanvullende maatregelen die in de meicirculaire nog tot uiting komen zullen in aanloop naar de meerjarenbegroting 2026-2029 worden verwerkt.

3.1 Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen.
Door de verschillende investeringskredieten apart te benoemen in de Voorjaarsnota en hiervoor een separaat beslispunt op te nemen wordt hier meer aandacht op gevestigd en wordt recht gedaan aan de oproep van de Raad. Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen en de kapitaallast die hieruit voort komt wordt structureel (voor de economische levensduur van de investering) in de ramingen opgenomen.

5.1 Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in beeld gebracht.

In de Voorjaarsnota worden alle speerpunten voor het komende jaar alsmede de nieuwe beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Ondanks de lastige financiële situatie is het nodig om op bepaalde onderdelen extra geld of inzet te vragen om in de toekomst goed te kunnen blijven functioneren als lokale overheid en partner binnen de samenleving.

5.2 Financieel duurzaam beleid blijft het uitgangspunt.
Voor de gemeente Westervoort is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. Het doel is om een structureel sluitende begroting te presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. Voor goedkeuring van de begroting door de Provincie is het in ieder geval noodzakelijk om de jaarschijf 2026 structureel sluitend te hebben. De ontwikkelingen van het Gemeentefonds zijn van grote invloed op dit beleid. Het lijkt er op dat het Rijk het eerder aangekondigde “Ravijnjaar” met twee jaar heeft uitgesteld. Toch blijft de financiële situatie zorgelijk en zijn de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” nodig om een sluitende jaarschijf 2026 te kunnen presenteren. In het project worden een aantal mogelijkheden benoemd om een sluitende begroting voor 2026 aan te kunnen leveren. In aanloop naar de besluitvorming in de gemeenteraad wordt een scenario gepresenteerd met oplossingen.

Kanttekeningen

1.1 Deze Voorjaarsnota is een tussenstand.
In deze Voorjaarsnota zijn alle tot dusver bekende ontwikkelingen opgenomen. In aanloop naar de meerjarenbegroting dit najaar kunnen er nog zaken wijzigen. Voor wat betreft de Algemene Uitkering is een voorlopige inschatting gemaakt. Alle meerjarenbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen moeten nog door de raad worden goedgekeurd. Ook voor wat betreft de autonome ontwikkelingen zullen er in de komende maanden nog zaken gaan spelen.

1.2 De ambities kunnen nog worden bijgesteld
In de nu gepresenteerde Voorjaarsnota is uitgegaan van honorering van alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. Dat is conform de ambitie die er is. Daarbij is getracht zo scherp mogelijk aan de wind te zeilen. Het bijstellen van de ambitie kan er toe leiden dat het financiële plaatje anders wordt.
Om de ambitie ook financieel te kunnen realiseren is een keuze gemaakt uit de maatregelen die zijn uitgewerkt in het project “Financieel gezond 2026”. Ook hierin kunnen nog andere keuzes worden gemaakt die het financiële plaatje wijzigen.

Financiële paragraaf

De financiële ontwikkelingen in deze voorjaarsnota leiden tot de volgende begrotingsresultaten:

	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**1.410.500**	**-1.691.500**	**-1.482.500**	**-773.500**	**124.500**
Gevolgen Voorjaarsnota 2025					
Autonome ontwikkelingen:					
Voorjaarsnota Rijk	586.000	1.847.000	1.795.000	597.000	660.000
Programma 1 (excl decembercirculaire)	-280.609	447.201	600.201	557.201	172.201
Programma 2	-852.218	-1.230.718	-686.051	-617.051	-939.051
Programma 3	-195.317	-25.650	-15.650	-15.650	-15.650
Saldo Voorjaarsnota na autonome ontwikkelingen *	**668.356**	**-653.667**	**211.000**	**-252.000**	**2.000**
Overige ontwikkelingen:					
Speerpunten **	-25.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Wensen/keuzemogelijkheden **	0	-267.333	-88.607	146.900	484.533
Saldo Voorjaarsnota 2025 incl. wensen en speerpunten	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**

Als alle ontwikkelingen in deze Voorjaarsnota worden gehonoreerd is er in 2026 een begrotingstekort van € 936.000 dat in de jaren daarna verbetert naar een positief saldo van € 471.533 in 2029. Aanvullende bezuinigingsmaatregelen zijn noodzakelijk om een structureel sluitende begroting voor het jaar 2026 aan te leveren.

Financieel gezond Westervoort 2026
Vorig jaar is het project “Financieel gezond Westervoort 2026” ingezet. In de afgelopen maanden zijn er verschillende bijeenkomsten geweest om iedereen te laten meedenken in mogelijke bezuinigingsmaatregelen. Met de opgehaalde maatregelen in de hand is vervolgens gekeken naar haalbaarheid en toepasbaarheid van de maatregelen. Dit heeft een behoorlijke lijst aan allerlei maatregelen opgeleverd. Uit deze maatregelen is vervolgens een keuze gemaakt.

Het beeld van de voorjaarsnota								
		2026		2027		2028		2029
Saldo van de voorjaarsnota voor dekkingsmaatregelen	€	-936.000	€	107.393	€	-120.100	€	471.533
Aanpassing n.a.v. bespreking in college	€	-	€	-	€	-	€	-
Effecten van voorlopig goedgekeurde kostenreductie	€	1.037.767	€	1.045.267	€	1.032.067	€	1.025.867
Effecten van voorlopig goedgekeurde belastingen	€	762.108	€	762.108	€	762.108	€	762.108
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen	**€**	**863.875**	**€**	**1.914.768**	**€**	**1.674.075**	**€**	**2.259.508**

Participatie en communicatie

Op 10 juni wordt er een leeswijzeravond georganiseerd waarop de raadsleden in de gelegenheid worden gesteld hoe de stukken het best te kunnen lezen en waar de raadsleden in de gelegenheid worden gesteld om vragen te stellen. Vooraf schriftelijk ingestuurde vragen zullen daar ook worden beantwoord.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Intergemeentelijke samenwerking
Niet van toepassing.

Bijlagen
201699740 - Voorjaarsnota 2025 Westervoort
201699539 - Raadsbesluit Voorjaarsnota 2025 Westervoort
201699548 - Financieel gezond Westervoort 2026

Westervoort, 20 mei 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter (MA)	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester